

**Смарт педагогиката –
новата реалност във виртуалните образователни пространства**
Диана Железова-Миндизова

**Smart pedagogy –
the new reality in the virtual educational environment**
Diana Zhelezova-Mindizova

Abstract:

Modern teaching is aimed at accumulating a special kind of wisdom with the synergetic design of social communication, exchange and verification of cognitive constructs through the language of technologies in virtual educational spaces. Will this process happen in the noblest way, in the easiest way, or in the most painful way according to Confucius?

This question finds its answer in the smart pedagogical concept of teaching, based on the symbiosis of educational information and communication technologies and connectivism.

The paper presents smart pedagogy as a concept for transparent and on-line open teaching with the aim of learning not from technology but through technology; by connecting cognitive nodes from different information channels and sources in an environment of high information volatility; with the ease, accessibility and efficiency of any smart pedagogical communication.

Keywords: smart pedagogy, digital educational technologies, connectivism

For contacts: Diana Zhelezova-Mindizova, University of Ruse, DMindizova@uni-ruse.bg

ВЪВЕДЕНИЕ

Съвременното преподаване е насочено към трупане на особен вид мъдрост със синергитичния дизайн на социално общуване, споделяне на опит и верифициране на изградени когнитивни конструкции чрез езика на технологиите във виртуалните образователни пространства.

Педагогическата концепция за преподаване, базирана на симбиозата между образователните информационни и комуникационни технологии и конективизма, е дефинирана предвид съвременните образователни реалности, базирани на регионално проучване.

Смарт педагогика е подход в образованието, който използва технологии и иновации за оптимизиране на учебния процес и за подобряване на постиженията на учащите се. Смарт педагогиката насърчава колаборативното учене, където учащите се работят заедно и споделят знания и опит. Основната цел на смарт педагогиката е да повиши мотивацията за автономно учене и автоматизира уменията за търсене и създаване на нова образователна информация и така да подготви учащите се за бъдещето, като ги подсигури с необходимите знания и умения за работа в дигиталната епоха.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Смарт педагогическата концепция за преподаване дава възможност да търсим най-преките, но и най-скоростните широколентови педагогически пътища до нашите обучаеми с особен интензитет днес. Съвременното преподаване обитава както реалните, така и виртуалните пространства. За да се предметят

като образователни, е необходимо да бъдат интерпретирани като социокултурно обусловени интелектуални процедури (процеси, набор от осъзнати и контролирани умствени действия), насочени и осмислени към самопознание: познание за собствената познавателна дейност и на собствената личност във виртуалните среди. Учейки, обучаемият се самопознава чрез контрола и осъзнаването на ефекта от собственото си поведение върху образователния социум.

Необходимостта от промяната в нашите преподавателски нагласи се основава на данните от анализ, разработен от Областната координационна група за учене през целия живот, формирана към Регионално управление на образованието – Силистра, проучващ състоянието и развитието на образованието и обучението на възрастни в област Силистра и в страната (фиг.1) през периода 2011-2022 година (в рамките на Проект № 101051614 — IRPEAAL — ERASMUS-EDU-2021-AL-AGENDA-IBA „Изпълнение на обновените приоритети на Европейската програма за учене на възрастни“, осъществяван с финансовата подкрепа на Програма “Еразъм+” на Европейската комисия).

Фиг. 1. География на проучването в Северен централен регион

Процентът на завършилите висше образование е 16,3 % (26,2 % за страната и 22,2 % за северен централен район (СЦР). Делът на населението с висше образование е с 10 пункта под средния за страната и с 5,9 пункта под средния за СЦР. Относителният дял на неграмотните лица (неумеещи да четат или пишат) в област Силистра е 5.9 % от населението на 15 и повече навършени години (2,2 % за страната и 2,1 % за СЦР).

Данните и направеният сравнителен анализ показват:

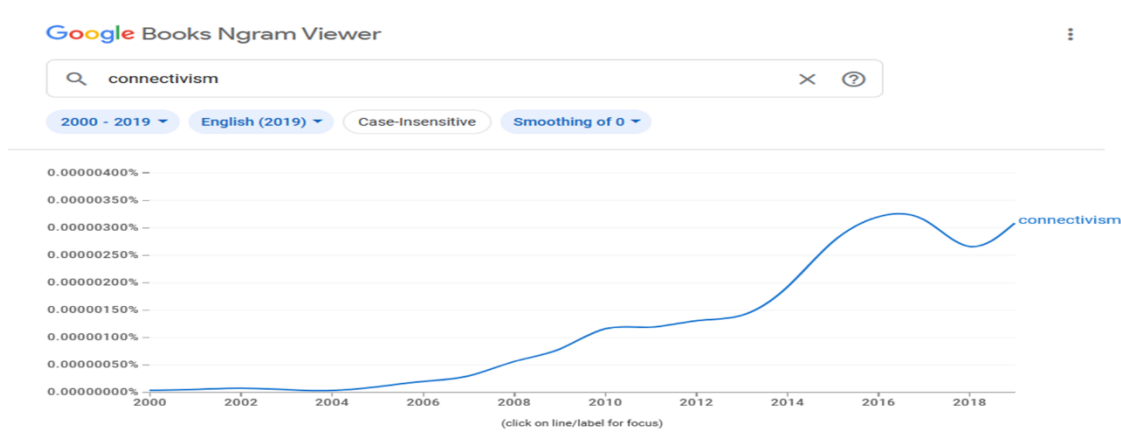
- по-ниска образованост на населението и висок процент на никога непосещаващите училище в област Силистра в сравнение със страната и със северен централен район (СЦР);
- сравнително висок дял на неграмотните лица в област Силистра (с 3,7 пункта над средния за страната и с 3,8 пункта над средния за СЦР).

От друга страна 76.6% от домакинствата в област Силистра имат достъп до интернет в домовете си. В сравнение с другите области на СЦР област Силистра е на второ място след област Русе (84.4%) по брой домакинства с достъп до интернет. Населението на 16 – 74 навършени години, които използват интернет

всеки ден или поне веднъж седмично е 69.8%. Запазва се тенденцията на растеж в регулярното използване на интернет, като в сравнение с 2018 г. е отбелязан ръст с 4.9 процентни пункта, а спрямо 2014 г. ръстът е с 25.4 процентни пункта. 96.9% от лицата с висше образование, 77.9% от лицата със средно образование, 44.2% от лицата с основно или по-ниско образование използват редовно глобалната мрежа и се възползват от възможностите, които тя предоставя.

Ниският процент образование контрастира на фона на растежа в използването на глобалните мрежи. От друга страна „Всеки има право на образование и може да повишава образованието и квалификацията си чрез учене през целия живот“ (чл. 7, ал. 1 от Закона за предучилищно и училищно образование - ЗПУО), а „Цифровото образование дава възможности за подобряване на качеството на преподавателската работа и методите на преподаване“ (Планът за действие в областта на цифровото образование (2021-2027 г.) на Европейския съюз).

В отговор на тези предизвикателства идва смарт педагогическата концепция за преподаване, базирана на симбиозата между образователните информационни и комуникационни технологии и конективизма - теория на обучението през дигиталната ера, въведена през 2004 г. от Джордж Сименс.

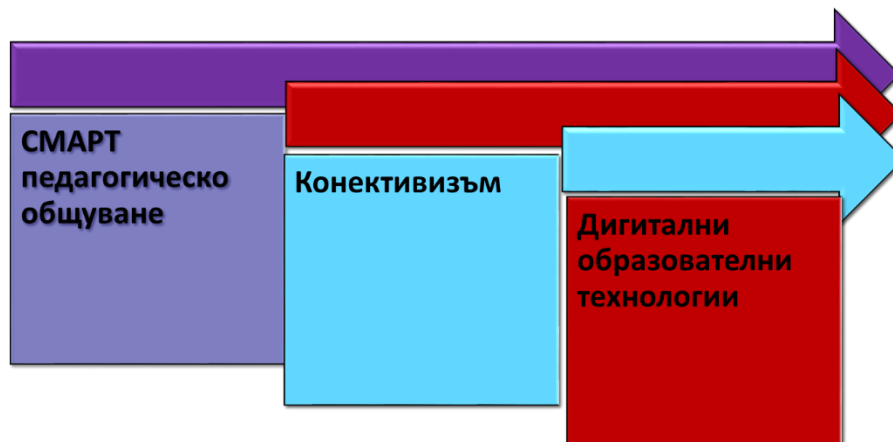
Фиг. 2. Честота на употреба в Google Ngram Viewer

Терминът "конективизъм" (connectivism) се появява в академичната литература през 2005 година в статия на Джордж Симънс (George Siemens) и по-късно в други публикации на него и Стивън Даунс (Stephen Downes). Според проучване в онлайн търсачката Google Ngram Viewer (фиг.2), която прави диаграми на честотите на всеки набор от низове за търсене, като използва годишен брой на n-грамове, открити в печатни източници, публикувани между 1500 г. и 2019 г., в текстовите корпуси на Google терминът "конективизъм" бележи възход на разпространението си от 2004, с лек спад през 2006-2007 и отново се активира от 2008. Това активизиране произтича от експоненциалното нарастване на информацията и данните в ерата на интернет и дигиталните технологии.

В основата на конективизма като теория е понятието „мрежа“ – структура, съставена от информационни възли. Мрежите са инструменти за функционирането и верифициране на знанията. Знанието е разпределено по свързани мрежи и затова и обучението може да конструира тези връзки и да

минава по тях.. Връзките в тези мрежи се формират по естествен път чрез асоциации, а не се конструират преднамерено. Създадените мрежи от знания се превръщат в автентична мета информационна банки Така се цели да се активизира функционалната грамотност на обучаемите и да се създават учещи се общности. Изграждат се умения за създаване на пространства за провокиране и проучване на глобални въпроси и за подкрепа при изграждането на независимо и информирано мислене, критическо мислене, критическа грамотност и отворени дигитални пространства за диалог.

Чрез SMART педагогиката не само преподавайки, но и учейки прозрачно, видимо, достъпно за останалите, ние всички, обучаеми и обучители, ставаме учители. Защото ученето в дигиталното пространство е многостранен аналитичен многофасетен процес на общуване и не създава пасивен консуматорски продукт (фиг.3).

Фиг. 3. SMART педагогическо общуване

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Педагогиката не е точна наука, но придавайки на общодидактическия ѝ профил SMART концепция, можем да зададем системност и алгоритъм на процеса на учене и преподаване, което да повиши нейната ефикасност в дигиталния свят. Ефективната педагогическа комуникация във виртуалните образователни пространства изисква системно мислене, технологично планиране и аналитична архитектура на дидактическите модели. Така дефинирана SMART педагогическата концепция има потенциала за изграждането на META образователни реалности, променящи начина, по който учим и учим другите, като се създават нови и иновативни начини за достъп до знания и образователни ресурси, съпроводени с интерактивни образователни преживявания, които могат да бъдат използвани за подобряване на мотивацията и осъзнатостта на обучаемите като личности, учещи се през целия живот.

ЛИТЕРАТУРА

Железова, Д. (2015). Конективизмът – съвременната парадигма на педагогическа модерност, Кръгла маса „Християнството – език и менталност“, организирана от Научен център „Св. Дазий Доростолски“ при Филиал Силистра на Русенски университет „Ангел Кънчев“, Известия – книга 8, , 93-100,

Downes, S. (2005). An introduction to connective knowledge. In Fischler School of Education and Human Services. Retrieved from <http://www.downes.ca/post/33034>

Duffy, T., D. Cunningham.(1996). Constructivism: Implications for the design and delivery of instructions. In:Jonassen, D. (Ed.) Handbook of Research for Educational Communications and Technology. New York, 1996.стр. 177

Siemens, G. (2005). Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age. International Journal of Instructional Technology and Distance Learning, 2(1), 3-10.